

Җентерү Ялавё

1944 җулхи җу уйахён 5-мёшёнченпе тухать

29 (7990) №

Юн кун, 2012 җулхи ака (апрель) уйахён 18-мёшё

Хакё ирёлкё

Җур аки кёҗеҗ хирсене те җитё

Җулпа җул пёр пек кил-мөннине районти җёр ёҗенёсем кәҗалхи җанталак уҗловийёҗенчен те кураҗҗё. Хайне евёрь йывәрләхсем, унччен пулман ййтүсем кәларса тәрәтрё вәл хрөҗен умне. Җакна кашниёх аңланса ёҗлесе пымалла пек туй-анать паян. Пёрлөҗүллө хуҗаләхҗенче пулсан кашни ёҗчен җанә таврәсах уй-хир ёҗсене хатёрленни куҗ умне пулат. Җурхи җыв-шур сәсҗипе тулнә ака уйахё тәван тавраләх кунҗерен хёл йй-хинчен вәраннине җирёплетесе пырат. Хёл ййхинчен вәранакан төнче вара куҗ умөнчөх җур акине хатёрленет. Җулталак тәрантаракан чи отвёлә тапхәр тесе хаклать аңа җёр ёҗченё. Хаклать те ирне-каҗне пәхмасәр җёр-аннемёр умөнчи явапләха туйса уй-хир ёҗсене хатёрленет. Епле пырать-ха җак хатёрленү? Ку ййту җине тулли хурав парассипе ирнө эрне кун «Путь Ильича» агрофирма» чикёллө явапләхлә обществәра район администрацийён ял хуҗаләх пайё йёркеленипе Муркаш ёнри пёрлөҗүллө хуҗаләхсен инженерёсемпе агрономёсен җурхи ака-суха ёҗсеме умөнчи йялана кенё конференцийё иртрё.

Иртнө җул инвесторсен пулшавёпе ура җине тәма пулсанә «Путь Ильича» агрофирма» чикёллө явапләхлә обществән Хорнуйёнчи машинәпа трактор паркёнче конференцияе хуҗшанакансем ака уйахён 13-мёшёнче нумай ййтүсем

Агрономсемпе инженерсен конференцийёнчен

җине хурав тупрөҗ. Хуҗаләх ертүҗисем кунта җур акине хатёрленес ёҗсене контроллөсөх тәраҗҗё. Тимлев пётёмлетёвёсем вара куҗ умөнчөх. Инженерсемпе агрономсен конференцийё пинә кун унта хуҗшаннә хуҗаләх ёҗченёсем – трактористемпе водителёсем – хайсем җурхи уй-хир ёҗсене хатёрлине пёлтерчөҗ. Ёҗсем җакнашкәл кал-кал пинине шуа илсөх ёнтё хуҗаләхән ёҗ тәвакан директорё В. Вязов конференцияе хуҗшанакансене җёр ёҗченё пётёмлөшлө җур акине хатёрри пирки, кунпа пёрлөх җөнё техникасем туянаҗ-

пе те ёҗсем пини җинчен пёлтерчөҗ.
– Җанә тавәрсах ёҗлетпёр, анчәх туса җитереймөннисем те самәй-ха. Уйрәмах җөнё техника илессипе ёҗсеме вёҗленмен. Минераллә удобренисем туянаҗи те малалла пырать. Җав вәхәтрах сёрмелли-җунтармалли материалсемпе вәрләх җитёлкёл. Вёсем җур акишён пёлтерёшлө пулсан та төп вәй уй-хир ёҗченё. Җавәнпа та паян эпир уй-хирте ёҗсене хатёрлөҗсөх вёрентөс ёҗе пуҗанас шут-лине пёлтерсе.

те пирён умра паян тәракан төллөв. Мён ёмётленине туса-хатёрлөсөх җитерсен җурхи ака-суха ёҗсене икё эрнере туса ирттерме шутлатпәр, – терё хуҗаләхри ёҗсеме паллаштарнә май Валерий Иванович юлнә кунҗенче механизаторсене вёрентөс ёҗе пуҗанас шут-лине пёлтерсе.

(Вёҗё 3-мөш стр.)

Сән ўкерчөк्रे: «Путь Ильича» агрофирмәри механизаторсем О. Никитин, А. Александров, Н. Ильин (сулахайран җылтәмәллә) җур акине тухма хатёр.
Автор сән ўкерчөкёл.

Граждансене йышанатъ

Апрелён 24-мөшөнче 10 сөхөтрен тытәнса 13 сөхөтчен «Единая Россия» партин обществәлла йышәнә пулёмөнче (район хаҗачён редакцийён җурчө) граждансене хайсене интереслентерекен ййтүсемпе ЧР Патшаләх Канашён депутатө Владимир Петрович Мидуков йышанатъ.

Саламлатпәр

Җак кунҗенче Хорнуй ялөнче пуранакан Ольга Мефодьевна СИНЧИКИНАНА җумлә юбилейпа чун-чөререн тухакан мөн пур ашә та җөпөҗ сәмахсемпе хөрүллөн саламлатпәр. Юман пек җирөп сывләх, вәрәм кун-сул, җәл куҗ пек тапса тәракан вәй-хәл, икёллми телей сунатпәр. Ырә кәмәлушән, ёҗченлөхүшөн хисөплөтпөр сана. Эпир сана юрататпәр, санпа мухтанатпәр.

Саламлаканёсем: амәшө, хуня-мәшө, мәшәрө, хөрөпе ывәлө, аппәшө, йәймәкөсем, шәллө җемий-семпе, җывәх тәванёсем.

Хаклә җыннәмәра Мән Тутаркәс ялөнче пуранакан Вера Порфирьевна ПЕТРОВАНА 60 җулхи юбилей ячөпе чун-чөререн саламлатпәр. Сывләху сан җирөп пултәр, кун-сулу вәрәм килтөр, чир-чөр җывәхә та ан пытәр. Тавах сана ырә кәмәлушән, чун ашшине пире парнелөнөшөн. Эпир сана юрататпәр, эс пуршён савәнәтпәр.

Пысәк салампа: амәшөпе хуня-мәшө, мәшәрө, ывәлөпе кинё, хөрөсемпе кёрүшөсем, мәнүкөсем, тәванёсем.

Хыҗра – виҗё уйах

2012 җулхи январь–март уйахёсен кәтартәвёсем район аталану җүлөпе малаллах пинине җирөплетөҗсө. Апла пулин те тимлөх уйәрмалли ййтүсем, уйрәм самантөсем те пурри куранатъ.

ДЕМОГРАФИ

Җулталак пуҗланнәранпа районта 100 ача суралнә. Ку вәл иртнө җулхи җав вәхәтринчөн 8 ача сахалрах. Вилөкөнсем вара 2 җын ытларах пулнә, пётёмпе 150-ән пурнәҗран уйрәлса кайнә.

ПРОДУКЦИ ТУСА КӘЛАРАССИ

Январь–март уйахёсенче районёпе 600913 пин тенкёлөх продукция туса кәларнә, төрлө ёҗсем пурнәҗланә тата услугәсем панә. Ку вәл иртнө җулхи җав вәхәтринчөн 35,5 процент нумайрах. Вәл шутран ял хуҗаләх продукцияён кәләпәшө 101257,3 пин тенкёлөх (101 процент) пулнә.

ПРОМЫШЛЕННОҗ

Промышленноҗ предприятиёсем продукция туса кәларассин кәләпәшө 45,6 процент ўстерме пултарнә, пётёмпе 499655,7 пин тенкёлөх продукция тиесе аҗатнә. Апла пулин те ку вәл ытларах Муркашри кирлөч зәвөчө (6964 пин тенкёлөх – 192,2 процент), «Сөспөл» предприятия (394642 пин тенкёлөх – 162,6 процент), «Моргаушкөе» пуранмалли җурт-йөрпе коммуналлә хуҗаләх предприятиё (14827,8 пин тенкёлөх – 159,2 процент), «Моргаушкәсә» строительство организацийё (7 млн. тенкёлөх – 162,8 процент), «Моргаушимежрайгаз» филиалё (11330 пин тенкёлөх – 105,2 процент) пёлтөрхипе танлаштарсан ўсөмлөрөх ёҗленипе җыханнә. Муркашри сөт зәвөчө вара кәтартусене унчөхтинчөн 26,6 процент, «Морга-

ушавтөхөҗсервис» предприятия – 28,1 процент, «Жилкомсервис» общөство – 73,2 процент җакарнә.

ТҮЛӨВЛӨ ПУЛӘШУ

Пётёмпе 14899,9 пин тенкёлөх (103,7 процент) түлөвлө пуләшу панә. Пурәнмалли җурт-йөрпе коммуналлә хуҗаләхән ертсе пыракан компанийён кәтартәвё 4895,1 пин тенкөпе (101,3 процент), «Моргаушимежрайгаз» филиалё – 1496 пин тенкөпе (111,6 процент), «Моргаушрайбыт» общөствән – 194,4 пин тенкөпе (62,9 процент) таңлашнә.

ВАККАН ТАВАР СУТАССИ

Икё райпо предприятиёсем те унчөхтинчөн ўсөмлөрөх ёҗсөҗсө. Пётёмпе 171828,5 пин тенкёлөх (104,5 процент) тавар сутнә пулсан, Мән Сөнтөрсөн кәтартәвё – 53461 пин тенкёлөх (104,5 процент), Муркашчен – 104572,5 пин тенкёлөх (107,2 процент).

ОБЩӨТВӘЛЛӘ АПАТЛАҢУ

Отчөтлә тапхәрта Мән Сөнтөр райповөн общөствәлла апатлану предприятияёсем 10794 пин тенкёлөх, Муркаш райповөн общөствәлла апатлану предприятияёсем 9220 пин тенкёлөх продукция реализөциленө. Асәннә кәтарусем пёлтөрхи җав вәхәтрипе таңлаштарсан 116,7 тата 123 процентпа таңлашәҗсө. Районёпе вара апатлану предприятияёсем 20221 пин тенкёлөх (118,9 процент) продукция реализөцилөме пултарнә.

(Вёҗё 2-мөш стр.)

Пёрлөхи информация кунё

Җур аки, тирпей-илем...

Районта черөтлө информация кунё паян иртөт. Паллә ёнтё, унән теми паянхи кун ййтәвөсемпе сыхәннә. Күсем вөсем җурхи ял хуҗаләх ёҗсене туса ирттерме хатёрленессе тата уса курман ял хуҗаләх пёлтерөшлө җөрсене пуҗ сәврәнәшөне кёртессе; ял-сен, җул хөррисен, масарсен территорияёсене, ял тәрәхөҗенчи җүлсене тирпей-илем кёртөссипе ёҗ тәвакан влаҗ органёсем, ывәнти хай тытәмләх тата территория общөствәлла хай тытәмләх органёсем умөнче тәракан зәдәчәсем, ку төлөшөпе граждәнсен харпәр хай отвёләхне ўстерреси; сывләха сыхлассине модернизөцилөссин программы тата пөчөк ачасем вилөссине асәрхаттарасси.

Республика представителёсем район администрацийён, федераллә органсен районти җубжисен отвёлә ёҗченёсемпе пёрлө Муркаш, Җатракаҗи, Чуманкаҗи, Иўҗкаҗи ял тәрәхөҗене җитсе кураҗҗө, ывәнсенчи пёрлөҗүллө хуҗаләхсенчи лару-тәрупа паллашәҗсө, ёҗ коллективёсемпе төл пулөсем йёркөлөсөҗсө, җынсен ййтәвөсем җине хуравлаҗсөҗсө.

Хамәр инф.

Җуллахи кану

Каникул усаёллә иртмелле

«Җуллахи каникул вәхәтөнче кәҗал 2269 ача школсем җүмөнчө йёркөлөнө лагерьсенче канса сывләха җирөплөтөҗсө», – җаппа пёлтерчөҗ район администрацийён вёрөнтү, җамрәксен политики тата физкультурапа спорт пайөнчө.

Шкул җүмөнчи сывләха җирөплөтмелли лагерьти пёр смена 21 кун чухлө. Кунне пёр ачана апатланма 65 тенкө уйәрнә. Профиль лагерьсенче пёр смена 10 кунә тәсәлатъ.

Яланхи пекөх тәләх ачасене, тулли мар җемьесөнчө, йй-вәр лару-тәруллә, сахал тупәшлә җемьесөнчө ўсөкөн ачәсене тимлөх ытларах пулө. Вөсен районти хүйтөлөх пайө урлә та хула тулашөнчө ыврәнәҗә лагерьсене канма кайма май пур.

Шкулсенче лагерь начальникөсене, воспитательсене пәләртнә ёнтё. Халө вөсем ачасен вәхәтне усаёллә ирттерме программәсем хатёрлөсөҗсө. Май уйахөнчө ятарлә вёрөнтү курсөсенчө пулөҗ. Лагерьсем ёҗлөме пуҗкөчөн вара школсен Роспотребнадзортан ирөк илмелле.

Н. НИКОЛАЕВА.

Тимлө пуләр

Йытта кәкармарән – штраф!

Район администрацийё җүмөнчи административлә кәмисси ларәвө апрелён 13-мөшөнчө иртрё.

Ларура 17 җынна йыттисене сәнчәрта тытманран урамә кәларса янә пирки штраф пәҗсө. Штраф виҗисем те пөчөк мар: 500 тенкө, 750 тенкө, 1000 тенкө.

Айяпланакансенчен кашниөх түрре тухма тәрәшрө. Пёрин йытти җәмәхә пек пөчөкскер кәна. Төприн пёррөмөш хуҗ урама тухнә.

Анчәх сәккун пуринчөн те җирөп ййтәт. Чәваш Республикин административлә право йөркине пәсни җинчөн кәлакан кодексән 15 статин 1 пайөне пурне те штраф кётөт. 500 тенкөрен пуҗласа 1000 тенкө таран. Ку статьяпа асәрхаттармалла тени җук.

Урам тәрәх йытәсем чупни килөшүсөр пуләм сөҗ мар, хәрушләх та. Вөсем җынсене, уйрәмах ачасене җыртма пултараҗсө. Чир-чөр сарас хәрушләх та пысәк. Җулленөх уртаракан чирө тупса пәләртәҗсө. Унна ывлөх-чөрлөх кәна мар, җынсем те чирлөме пултараҗсө.

Җавәнпа йытә тытакансен отвёләх пирки те шутмәлалла. Маннисене вара кун пирки штрафпа аса илтөрөҗсө.

Хамәр инф.

Кану

Җөнө җул уявөсем көскөлөҗ

«Интерфакс» пёлтернө тәрәх, РФ Патшаләх Думи Җөнө җул уявөн кунөсем шүчөпе май уйахөн уявне 2 кун чухлө вәрәмлатассипе сәккун проектне җирөплөтнө.

Ёҗ кодексне кёртөкөн улшәнүсене апрелён 10-мөшөнчө иккөмөшөпе виҗсөмөш вөлавпа харәсах пәкса тухнә. Җаппа вара хөллөхи каникул кунөсем 10 кун ывәрәнне 8 кун юлөс, январён 1-мөшөнчөн тытәнса январён 8-мөшөҗчөн пырөҗ. Икө кунне вара Раҗәҗей Правительствө Җөнө җулчөн пёр уйахан кая юлмасәр кирек хәш патшаләх уявө җүмне хушса парө.

«Эпир шухәшланә тәрәх җак кунҗөнчөн хәшө кану кунөсене сывәхраххине тата каникул йёркөлөме май пуррине кура е майән 1-мөшө, е майән 9-мөшө пулмәллә», – тенө ёҗ, социаллә политика тата ветерәнсен ёҗсөн комитөчөн пусләхө Андрей Исаев.

2012 җулта май уйахөнчө кану кунөсем 1, 6, 7, 8 тата 9-мөшөсем пулөс. Вөсем җүмне тата апрелён 29-пө 30-мөшөсем хушәнәҗсө. Кәҗал вара Җөнө җул уявө январён 1-мөшөнчөн тытәнса 10-мөшөҗчөн пинәчөҗө.

Хамәра хамәр пёттерес марччә

Район администрацийә сумәнчи йөркенә пәснинә асархаттаракан профилактика комиссийән тата наркотика хирәс кәрешекен комисси ларәвәсем иртнә эрнере пите хәру иртрәс. Обществәлла вырәнсенчә сынсенә хәрушәрләхпа тивәстәресинчен пусласа спиртлә шәвек ессе чылай вай питти сын вәхәтсәр сәре кәни таранәх пулчә каласу.

«ХӘРУШЛАХСАР МУНИЦИПАЛЛА ТЫТӘМ»

Районта 2012–2015 җулсем валли «Хәрушләхсәр муниципалла тытәм» программа йышәнна. Ана пәр иккәленмәсәрәх йышәнна сәлтәвә те чылай. Шалти өссән министрствин райони уйрәмән пусләхә Е. Плечов урам-сенчә йөркенә пәснә тәсләхсен хисепә үссә пынине каларә. Йөркенә вара полицейскийсем сине шәнипе кәна тума май сук: реформа вәхәтәнчә вәсен йышә самах пәчәккәлчә, аплла пулсан нарядсен шүчә те чакать. Кәши сын хәине урамра, обществәлла ытти вырән-та хәрушәрләхпа туймасть пулсан вара?..

Ҷавәнпах тәтәвә җул-ләхә палартса хунә программәна киләшүүлән обществәлла вырәнсенчә видеокәмерәсем тата чәнү кнописем вырәнстарас ес пусләннә та өнтә. Кәсал вәсенә сәкәр объектра хута яма палартнә. Ку есә пурнәсәсәсипе предпряти-организацисем те, уйрәм предпринимательсем те пулашу күме тивәс. Хәш-пәр видеокәмерәсем сәнләнкан үкерчәксем тәрәх шалти өссән пәйәнчи компьютер экране тухәс. Йөркә хуралдисем видеорегистраторсем сынсенә чаракан фактор пуласса шәнафсә.

Программәна район бюджетәнчен финансласине те каласа хәвармәлла: пурә 3 миллион та 250 пин тенкә. Район администрациийән пусләхә Р. Тимофеев пәлтәрнә тәрәх ку җулталәк валли хәлхәкә уқса-тенкә пәлтәрнә чухлә (750 пин тенкә) уйәрма май пулман-ха, ачәх та ситес вәхәтрах ыйтәва татса парассине шантарчә. Хәрушәрләх ыйтәвә районшән сивечә те пәлтәршәлә пулнәрән Ростислав Николаевич программәна пәлтәрсә

хунинә пәтәмпәх пурнәсә-ласа пымәллине сирәплетсе каларә.

ПЭРИ МУЛ ПУХСАН, ТЕПРИ ЕСКЕ ПУТСАН...

Йөркенә пәснә сине эрәх-сәра, спиртлә шәвек ессе иртәхни пысәк витәм күрәт. Кунсеренәх шалти өссән пәйән дежурнәй чәснә сәмьесенчә хирәс-үсем тухни пирки хыпарлашсә. Вәсен сәлтәвә – эрәх. Ялсенчә спиртлә шәвек кам сунинә пәлессә, пәлтәрмәссә кәна. Ҷапла вара хамәра хамәр пәтәрәтпәр: пәрисем – мул пухса, теприсем – еске путса, виҗәмәшәсем – сәкән сине ку хупса. Должносри сынсем те пулин пула пек чәмсәр пулма пәрахсан вәсем хыҗсән ыттисем те хәюлланатчәс пулә те... Пәянхи кун вара хәш-пәр ял тәрәхәсен пусләхәсем «никам та спиртлә шәвек сунмасть, лару-тәрә йөркәллә» тесе сүраса пәлтәрәссә. Ҷав вәхәтрах пәррәмәш кварталта спиртлә шәвек суннәшән 10 сынна административлә майпа айәпләнә, икә уголовлә ес пухсан. Сәмьере тәтәшәх хирәсү кәларакан 43 сын учәтра тәрәт, алкогәлизмпа тата наркоманипе чирлә 22 сын (ку официаллә учәтри кәна-ха), җул ситмен 40 ытла ача учәтра... Ҷапла вара пәтәмпәх воспитани сине пырса тухатә темәл-лә. Апла пулсан сыннән кәмәл-сипечә, культури, вәренү шәйә – пәтәмпәх пысәк вырән йышәнәтә. Ҷавәнпах йөркә тенине пурин те пәрле тума тәрәшмәллә.

«Лару-тәрә вара пите хәрушә», – җапла пусләрә хәйән сәмахне районти тәп больницән тәп врачә В. Данилов. Хәй кәланине цифрәсемпе кәна мар, районти аптекасенчен туняна сынсенә пите пысәк сиен кәрәкен спиртлә шәвек кәленчисемпе

«паллаштарса» та сирәплетрә. Аптекасенчә тәрлә курәк настоекисене илкен сын сахал мар. Кәленчә сине сыпәстәрнә инструкторци синчи куҗ курмалла мар сас пәллисемпе сырнә сәмахсенә вара никам та вуламасть. «Ескәкәсенсә йышә хәвәрт үссә пырат, сын вилесси те. Районта нарколог патәнчә 555 сын учәтра тәрәт, вәсенчен 142-шә – хәрарәмсем. Кәсал пәррәмәш кварталта кәна алкогәлизм наркәмәш-ланнә 19 сын больницәна лекнә, вәсенчен 7-шә – хәрарәмсем. Тем чухлә тәрәшсан та икә сыннән пурнәсә сәлсә хәварма май килмен, – хәрушә цифрәсем пәлтәрчә Владислав Григорьевич. – Сәкән пек «чирлә» сынна реанимаци уйрәмәнчә пәр кун сиплеме 1500 тенкә тухса кәят, терапи уйрәмәнчә – унән сурри. Чирлә сын пәр кун кәна спәнмәст. Анчәх та чи ялхәчи – сәв сынсемәх тепәр хут наркә-мәшланса больницәна лекни».

Түлевсәр сипленине эрәх ескәкәсенсә әнланса илеймәссә курәнәт. Районан сиплеме наркодиспансерсене те ярассә, ачәх та «кутәнкәрсем» унта кәясшән мар. Сынсен културә шәйә пите пәчәк. Ҷакна кура-ши, хәш-шәсем килтен тухмасәр та пуссәсенә тәрлә шәвекпе минретсе выртма пуларассә: почтан та коммәр-циллә ес-хәл тума право пуртан почтальонсен пысәк сумкисенчә, сәмахран, хәрлә парәс настоекити пулма пултарать. Ана вара тәлләвлә никам та усә курмасть (сүҗ сирәплетме). Ҷапла ашшә-амәш пур сәртәх ачасем вәсем «кәмне пәлмәсә-рәх» үссәссә. Кәйран мәншән җапла пулса тухатә-ха, тетпәр...

«Ашшә-амәшән правинчен хәтарасси патне ситсен «тепәр шанчәк парәр-ха» тесе үскәлесе мәкәрассә. Хәйсем вара комисси ларәвәсенә чәничәчә ачисем пирки аса та илмәссә. җул ситменсене (!) обществәлла вырән-та эрәх-сәра еснәшән е обществәлла вырән-та

үсәр пулнәшән сырнә про-токолсене тишкәрсә сак-кунпа киләшүүлән явап тыттаратпәр», – пәлтәрчә район администарциийә сумәнчи җул ситменни-семпе вәсен прависене хутәлекән комисси предсәдетелә Л. Тарасова.

ЫРӘ ПУСӘРУСЕМ

Ҷамрәкәсем канмалли кунсенчә клубсене тәш-лас тесе кәна мар, мәнле те пулин уяв «пәллә тума» кәяссә. Хыҗсән вара клуб йери-тавра пуш кәленчә выртса юлатә. Юр ирәлнәсәмән ку татах та лайәхрах пәларәтә. Ҷавәнпа та ял тәрәхәсен-чи информәципе културә центрәсенчә те видеосә-нав оборудованине җуллахи тәлхәрчәчен вырнәстәр-ма хурәсә.

Спиртлә шәвек сутма чарма район шәйәнчи йы-шәну тума сук пәллах. Ан-чәх та сынсен совәс тени пулмалла. Ҷавәнпах рай-онти лавкәсен сентрисем сине контрафактлә эрәх-сәра продукцие ан лектәр тесе тәплә тәрәсләсем ирттернине кәлатә Муркәш райпо кан-нашән ертүси Б. Андреев. Юлашки сүлсенчә шурә эрәх сутассин кәләпәшә те пәчәккәленсе пырат мән. Хәрлә эрәх ытларәх сутәннине пәлтәрчә Бо-рис Васильевич.

Хәш-пәр суту-илү то-чикәкәсенчә вара лару-тәрә йөркәллә мар. Ҷакна шута илсе аптекасенчә, «Био Мед» пәрләшүрә тата по-чта урлә спиртлә шәвек сутма чарасипе пулашу ыйтса ларәва хутшәни-нем пәр сәслә пулса пат-шаләх комиссине сүрупа тухасә пәлтәрчәс.

Иртнә сүлсенчә аңсәлә есләнә районти профилактика кунәсем, шәл те, манәсә тухнә. Кун пирки те сәмах пулчә ларура. Профилактика кунә-сен витәмә те, пәлтәршә те курәмләччә. Ҷавәнпа та май уйәхәнчен пусласа сәк есә чәртсә тәрәтәссә пирки сәмах пулчә. Ял тәрәхәсенә тухса сүреме малтанласа хәтәрленә план та хәтәр: хәлхәкә уйәхәра икә хутчен.

Н. НИКОЛАЕВА.

МИХсен «хура списокә» җинчен

Мән кәләстәрәтә?

Чәваш Енрә «тәрәс маррине» сыракан массәллә информәци хә-тәрәсен «хура списокә» хәтәрлеси пирки кәлакан информәци ну-майәшнә тәләнтерчә, кәләстәрчә. Йәпрән – пәрәне тәнә өвәр есә акә мәнрен пусләннә. «Новости» информәци агентствин чәнләхпа пәр килмен сәк информәци хәйән сайтнә мартән 30-мәшәнчә выр-настарнә. Сәкән пирки ЧР Пусләхә сумәнчи коррупцие есләкен коор-динаци канәшән ларәвәнчә кәланә имәш.

Тәрәссипе вара есә сәпла пулнә. Прессәра ку е вәл уголовнәй ес пирки сырни пысәк резонанс суратәт. Кун пек чухне суд рәше-нийәте айәпланакана ответ ты-тарни е тәрә кәларни җинчен пәлтәрме те манмалла мар. Унсәр айәпсәр сын та айәплән курәнса юлатә. Ҷак киләшүсәр йәлана пә-рахәслама республика пусләхә хушу панә та. Ҷак хушу тектне улаштармасәр вырәсла илсе кә-таратпәр: «Минкультури Чувашии (Р.М. Лизаковой) совместно с Адми-нистрацией Главы Чувашской Рес-публики (А.С. Ивановым) провели мониторинг опубликованных в 2011 году в средствах массовой ин-формации материалов о выявлен-

ных правоохранительными и ины-ми органами коррупционных пра-вонарушениях в отношении долж-ностных лиц и публикации по при-нятым решениям в отношении ука-занных должностных лиц, подтвер-ждающих или опровергающих со-вершение ими коррупционных пра-вонарушений.

Результаты мониторинга разме-стить на официальном сайте Мин-культури Чувашии».

Апрелән 12-мәшәнчә сәк ыйтә-ва Раҗсәй Общество пәлатин МИХ-сене пулашу паракан комисси ларә-вәнчә пәхса тухнә.

Унчән Общество пәлатине ЧР Пусләхән администрациийәнчен әнлантарнипе документсене тәрә-ратнә. Пәлата ыйтәва пәхса тухса Чәваш Енрә «прессән хура спи-сокә» суккине, «Новости» чәнләх-па пәр килмен информәци вырән-тарнине пәлтәрнә. Ыйтәва комис-сире пәхса тухма йышәнни, унән ертүси Павел Гусев кәланә тәрәх, ытти регионсемшән урок пултәр тени.

Усәянләхә хутәлекән фонд ер-түси Алексей Симонов чәваш жур-налистчәсенә хута кәнине, вәсенә йывар еткерләх юлнине пәлтәрнә.

«Высшая школа экономики» наци тәпчәв университәчән сотруд-никә Иосиф Дзялошинский кәланә

тәрәх сәк ыйту пәянхи кун Чәваш Ен проблемни мар, вәл ытти регион-сене пырса тивет. Эпә республикә-ра пулса курнә, лару-тәрәва пәлетәп, тенә вәл.

Комиссии ларәвнә хутшәннә «Советская Чувашия» хәсәтән тәп редакторә Африкан Соловьев сәкна пәлтәрнә: «Михаил Игнатьев должносе ларнә чухне сәпла кә-ларә: «Пирән ситменләхсем син-чен пытармасәр кәламалла. Сәкә пире вайсәр мар, пачәх тепәр майлә, вәйлә тәвәтә». Влаҗпа прес-са хушшинчә тан кәласу пулмалла, тенә вәл.

Ҷак шәв-шәва САВВА компание сывәх тәрәкан массәллә информә-ци хәтәрәсем тата уйрәм политик-сем сарма тәрәшнә. Тәлләвә пәллә өнтә, республика пусләхне вәра-ласси.

Иртнә эрне вәссәнчә «Новости» ИА кәсару ыйтса сәпла пәлтәрчә: «РИА «Новости» извещает, что размещенная 30 марта 2012 года на сайте РИА «Новости» информация о том, что Глава Чувашии Михаил Игнатьев поручил Минкультури со-здать реестр печатных СМИ, «пи-шущих неправду», не соответствует действительности».

Массәллә информәци хәтәрә-сен материаләсем тәрәх А. ИВАНОВ хәтәрленә.

Ҷурхи ярмәркәна чәнетпәр

Ял сыни, паха вәрләх хәтәрлә!

Ҷитес эрне кун, ака уйәхән 20-мәшәнчә, район центрәнчи тәп ләптакра ял хуҗаләх продукциийән сур аки умәнхи суту-илү ярмәркки еслә. Мәнле сәнәләх ку? Мәнле сәвәнтарә вәл ялта килти хушма хуҗаләх тыйтса пурәнәкана? Ҷак ыйтусем пәйән хурав шыраса район администрациийән ял хуҗаләх пәйән тәп специалист-эксперчәне А. ПАВЛОВПА сыхәнтәм.

– Александр Ильич, сур акине тәплә хәтәрленәссә пәр-икә сын есә мар. Ҷурхи ака-суха ялта пурәнәкан каш-ни сыннах пырса тивет. Эрне кунхи суту-илү ярмәркки те сәвәнпах сыхәннә пу-лас?

– Сапла. Малашләхпа пурәнәкан ял сыннин паян алә усса ларма юрамасть. Ҷур акине хәтәрленәсе пурин те пәр тәлләвлә пул-малла. Юр айәнчен тухакан сәр пичә хресчен сәвәнә-суләхәшән сәвәк пулнән ку-рәнәтә. Кун кәса сывләш температурини 16-18 градуса сити ашәнни те сурхи ака-суха инҗетре марри пирки хыпарлашә. Ҷитес ярмәрккә-ра ял сыннисем килти хуш-ма хуҗаләхәнчә пәхча сымәс, сәр улми, курәк ту-хәснә антарсарәх туса илме паха вәрләх туянма пултәрәссә.

– Конкретләрах кәла-сан?

– Ярмәрккәра хамәр сәр-шывра тата чикә леш енчә туса кәларнә тәрлә сәр улми вәрләхәсем, ну-

май сүл тата пәр сул үсәкен курәкәсен, пәхча сымәс вәр-ләхәсем пулсә. Хәл кәснә май пушәннә ампарсене хурма фуражләх тырә туян-са хурас ыйтәва та ял сын-нисем ярмәрккәна тухса татса пама пултәрәс. Ҷур акичәнхи сәк уявра ял сын-нисем сысна сурин те, аш-какай та, пәхча сымәс те ту-янса хәйсене те, сәмийсе-не те сәвәнәс туса парәс.

– Паха продукцисене сут-ма камсем тухәс-ха? Пәлессә-и вәсенә пирән ву-лакансем?

– Хамәр райони суту-илү ярмәрккине пәлламан сын тухмә. Ҷавәнпа та унта туяннә продукци пәхаләхә те никама иккәлентермә. Вәсен хушшинчә «Удар-ник», «ВаСем» хуҗаләхәс-не «Моргаушская» чәх-чәп фабрики, «Картофель» аг-росоюз, В. Бархаткинпа А. Афанасьевән хресчен (фермер) хуҗаләхәсем т. ыт. те. Суту-иләве уйрәм ял сыннисене те хәйсән про-дукцие тухма чәнетпәр.

А. БЕЛОВ.

Хыҗра – виҗә уйәх

(Вәҗә. Пусл. 1-мәш стр.)

ВЫЛӘХ ӘРЧЕТЕССИ

Чәрә виҗәпе шутласан районәпе 1186,5 тонна (87,7 процет) аш-какай туса илнә. Аш-какай туса илессә ил хуҗаләх предпрятийәсенчә 32,8 процет, хресчен (фермер) хуҗаләхәсенчә 50 процет чакнә, 271,8 тата 34,4 тоннапа танлашнә. Ял сыннисен хушма хуҗаләхәсенчә вара аш-какай 880,3 тонна (100,1 процет) туса илнә.

СӘТ СӘВӘССИ

Сәт сәвәсси пәлтәрхи сәвә вәхәтринчен 6,1 процет үснә, пәтәмпе әна 8997,6 тонна сунә. Ял хуҗаләх предпрятийәсенчә сәт 2118 тонна (103,2 процет), ял сыннисен килти хуҗаләхәсенчә 6760 тонна (107,1 процет), хресчен (фер-мер) хуҗаләхәсенчә 119,6 тонна (108,2 процет) туса илнә. Районәпе кашни өне пүснә вәтамран сәт сәвәсси 948 кило-грампа (107,1 процет) танлашнә.

ҶАМАРТА ИЛЕССИ

Ҷулталәк пусләннәрәнпа пәтәмпе 17875,6 пин шук (108 процет) сәмартта илнә. Ял хуҗаләх предпрятийәсенчә сәмартта 17052 пин шук (108 процет), ял сыннисен килти хуҗаләхәсенчә 821,1 пин шук (116 процет), хресчен (фер-мер) хуҗаләхәсенчә 2,5 пин шук (5,8 процет) илнә.

УСА КУРАКАН 100 ГЕКТАР СӘР ПУСНӘ ТУСА ИЛНӘ

Пур йышши категориллә хуҗаләхәсенчә усә куракан каш-ни 100 гектар сәр пүснә вәтам шутпа 18,8 центнер (87,7 процет) аш-какай, вәл шутран ял хуҗаләх предпрятийәсенчә 8,5 центнер (63 процет), 142,8 центнер (106,1 процет) сәт, вәл шутран ял хуҗаләх предпрятийәсенчә 66,4 центнер (96,8 процет) туса илнә.

ВЫЛӘХСЕН ЙЫШӘ

Кәсалхи апрелән 1-мәшә тәлне районәпе мәйракаллә шуттра выльәхсен йышә 17108 пүспа (102 процет) танлашнә. Ял хуҗаләх предпрятийәсенчә вәсем 4954 пус (92,5 процет), ял сыннисен килти хуҗаләхәсенчә 11905 пус (107,1 процет), хресчен (фермер) хуҗаләхәсенчә 249 пус (83 процет) пулнә.

Сыннасен шүчә 13,6 процет чакнә, 10223 пус юлнә. Ял хуҗаләх предпрятийәсенчә 7652 пус (84,8 процет), ял сын-нисен килти хуҗаләхәсенчә 2081 пус (146,8 процет), хрес-чен (фермер) хуҗаләхәсенчә 490 пус сысна шутланәт.

Районәпе пәтәмпе 111 пус (84,1 процет) лаша шутла-нәт. Ял хуҗаләх предпрятийәсенчә вәсем 70 пус (84,3 процет), сынсен килти хуҗаләхәсенчә 40 пус (85,1 процет), хресчен (фермер) хуҗаләхәсенчә 1 пус (50 процет).

СТРОИТЕЛЬСТВО

Кәсалхи январь–март уйәхәсенчә строительствәра пәтәмпе 26344 пин тенкәләх (147,6 процет) инвестицисем-пе усә курнә. Ку вәл пәтәмпәх харпәр хәйән сурт-ийрне тә-вәссипе. Хута янә сурт-ийр лаптакә 1480 тәваткал метрпа (125,1 процет) танлашәт.

Н. КОСТИНА,

район администрациийән экономика пәйән пусләхә.

Конкурс

Парне – 2 билет

ЧР тава тивәслә артистчә Сергей Павлов апрелән 19-мәшәнчә районти культура суртәнчә концерт кәтаратә. Вәл 18.30 сәх. пусләнәт. Райхәсәт редакцине Ыран 62-2-82 но-мерпо 11 сәхәтчен шәнкравласа сәк ыйту сине тәрәс хурав-лакана 2 билет парнетәтпәр:

– Артист хәй уйрәмах киләштәрәкен юрә ятне кәлар? Юрә сәмахәсенә пирән өнтәш Нина Изедеркина сырни-не пәлтәрәтпәр.

«Техника хатёр пулэ»

Сур аки умён

Сапла пёлтерчэс сак кунсенче Ильич ячэпе хисепленекен ял хушалах производство кооперативен машинёпа трактор паркёне вай хуракансем. Санталак ашатна май юсае мастерскойёне тракторсене, какарса ёрлемелли техника хатёрсене ответля тапхар – сур аки валли хатёрлесе ситерессипе ёссем анла сарална.

Сан үкерчёкре эсир Иван Иванов слесаре, Андрей Павлов тракториста тата Николай Николаев слесаре куратяр.

«Техника хатёрсене сур аки валли хатёрлесе ситерессипе пирён енчен чярмав пулмэ», – шантарчэс вёсем юсае ёссем мёнле пына пирки каьклансан.

В. ШАПОШНИКОВ
сән үкерчёкё.

Агрономсемпе инженерсен конференцийёнчен

Сур аки кёсех хирсене те ситё

(Вёсё. пусл. 1-меш стр.)

Сенелёхсене алла илкенсем хушшинче ытларах сямраксем. Сур акине хутшанакан тракторист-машинистем ёсе юратинче, ёс дисциплинине хай хисеп яманнинче хушалах малашлахне куратпяр, пёрле пулса сур акине те агротехника пахна пек кёске тапхарта ирттерессе шанатпяр, – терё агрофирман тёп агрономё Николай Белов.

«Путь Ильича» агрофирма» чикёллө яваплыхла обществан Хорнуйёнци машинёпа трактор паркёне ирттернё практикялла канашлу хысшан теори пайне район администрацийён ларуссем ирттермелли залёне пахса тухрёс.

Кунти каласавра район администрацийён пуслыхё Р. Тимофёев усрё. Унан сүмё, ял хушалах пайён ертүси В. Калинин район сур акине хатёрленессипе епле ёслесе пыни синчен доклад туса пачё.

Санталак тарук ашатна каьсал сур акине ытти сүлхисенчен палармаллах хаварт ситерё. Алла пулин те сурхи уй-хир ёсёсене вяхатра та пысак пахалахла ирттерессе паян кун йёркине чи малти выранта тарать. Унран пёлтерёшлёрехи халё сёр ёсчёнёшен сук. Паян уй-хир ёсёсене хатёрленессипе ытларах вяхата машинёпа трактор паркёне тата тыра склечёсене ирттерекен ял сыннишён сур аки кёсех хирсене те ситё. Саванпа та паян пирён сур акине тёллө хатёрленсе юлна кашни ёс сине пысак тимлёх уйяр-

малла. Ахальлён пёрлешүүлө тата хречен (фермер) хушалахёсене малалла уттарасси те ыйтуллан пулса юлө, – терё Владимир Аркадьевич.

Инженерсемпе агрономсен конференцийё пёлтерхи катартусене тата каьсалхи ёсёсене тёпе хурса 2012 сул валли ёс тёллөвё йышанчө. Унпа килёшуллөн районти хушалахёсен каьсал 15,2 пин гектар синче сур аки ирттермелле. Вёл шутра сурхи тёш-тырапа пярса йышши культурасене 11,1 пин гектар (пёлтерхинчен 1,9 пин гектар нумайрах), пёр сул ёсекен кураксене 1500 гектар акмалла, «икёмёш сакара» 1165 гектар лартмалла. Кёрхи культурасем 4145 гектар йышанни, нумай сул ёсекен кураксем 6 пин гектара яхан пулни вёсене те сёр-шыв типме пусласанах минералла удобренисемпе тата кёртрисене ёсем стимуляторёсемпе апатлантарассине ыйтат.

Сур акине хатёрленсе паянхи куна районти терлё харпярлах формиллө хушалахсем 115,5 тонна элитялла ака вярлахё, 5 тонна сёр улми вярлахё туянна. Кунпа пёрлех хальхи вяхатра «Путь Ильича» агрофирма, «Ударник», Чапаев яч. хис., «Колос», А. Толстован, В. Бархаткинан, В. Горбунован, А. Трепневан, И. Петрован, П. Серафимован хречен (фермер) хушалахёсене суртри вярлахё пётөмпех ака кондицине тивёштерет.

А. БЕЛОВ.

Ю. Жуков юррисем. Чёререх пурянассё вёсем...

Палля ентех

«Эпё Сирён сырава илтём. Сырава хавартрах усса вулицен «Хёраман куьсүльне» пур-ши тесе пахаттап. Куртам та мён тери хёпёртерём, пёр куплетне юрласа ятам. Юрланёсёмён куьсүл тухать. Ывал ача калат: «Анне, умхача ертёним, юршан кам иётёр».— тет. Ситес кунсенче куькан арёмё 40 сул тултарать. Эпё ана колхозри радиола сак юрра юрласах саламлатяп-ха. Тавакх Сире хам юратакан юра самахёсене яра паняшан. Эсир сыраса ярасса та шамманчө. Эсир хаваран илемлө юрусемпе сынсен ёмёрне тасма пуляшатяр. Тавакх Сире. Нихасан та ан чирлёр, Сирён суларсем яланах таса пулчяр». Арапуьёнчи Валентина Иванован сак сыравё вёл эсир пурте пёлкен, хисепленек Юрий Жуков композитор патне киллө вуншар сыруран пёри. Юрий Нестерович пурне те типтерлө упрат. Кашнин патне хурав яма та вяхат тупать. Юрий Жуков юрисем тесенех эсир радио сасине пысаклатпяр. «Хёра-

рам куьсүлсёр» пуьне чуна тытканлакан вуншар-вуншар юра тарякх пёлтёпёр эсир Юрий Нестеровича. Хамяр республикара кан мар аяри чавашсем патёне те юратсах итлещё Юрий Жуков юррисене. Чавашсем кан мар, вырассем те.

Пултарулла юрассем амартмаллах хайсен репертурне кёртрёс Юрий Жуков юррисене: Виталий Гордеев, Людмила Семенова, Маргарита Туринге, Василий Раймов, Светлана Бубнова, Зоя Лисицина, Антонина Краснова, Рена Грачева, пёр таван Малинасем. Юлашки сулсене вара пултарулла композитор Николай Столяров юрасса тача сыханса ёслет. Вёл шаантаракан «Чун юратна савни» юри Чаваш наци радион халэх килёштёрекен юрассен тупашавёне кёнё-кёмененех чи сүлти картлашкине вашт! сөс хапарса кайрө те чылай вяхат хушши унтах тытанса тачё. Юлашки вяхатра тухнэ «Телеюрэ» передачасенче те, Чаваш наци радио, Чаваш радио синче те Юрий Жуков кёвёлёне юрассем час-часых шаьранассё.

Радио-телевидени синче сөс мар, К. Иванов ячёллө Чаваш патшалэх академи драма театрэн репертура кёртнё В. Леканов сырнэ «Юратсан юрлас килет» 2 пайлэ комедире те Юрий Нестерович кёвёлёне 9 юр янарят. Каьсалхипе 7-меш сул катартаканскерне Муркаш районёне чурянакансенчен нумайяшө кайса курчёс ёнтө. Иртнё сул артистем ку спектакльне Муркаша та килсе кайрөс.

Мённе уйрёлса тарассё-ха Юрий Жуков юррисем? Чуна тыткан илкен илемлө кёвё, сав кёвёсёни

чавашлах туйямё, чуна пырса тивекен самахсем – ака, мённе уйрёлса тарассё Юрий Жуков юррисем.

– Чуна кёрсе вырнасмалли юра сырма чёрен кашни хёлёне сёртёнекен савя кирлө, – тет композитор кун пирки.

Савя суйласа илессене Юрий Нестерович пысак пёлтерёшлө ёс тесе шутлат. Хай те ачаранах савя сыраса ёснёскер, савя пахалахө мёнрен килне питё лайях чухлат. Саванпа та зтем куьсүлёпе, пурнаьс хура-шурри-во сыханнэ таран шухашлэ савасем суйласа илет.

Сут тёнчене талант текен асамллэ япалапах килнө пуль сав Юрий Нестерович. Етёрне районёнци Янам каччин амашёпе ашшө Ульяна Ивановнэпа Нестер Тихонович та музыкана юратакан сынсем пулнэ. Туря панине каяраха Чаваш патшалэх педагогика институтён музыкапа педагогика факультетёне ааталантарать. Саканта кёвёлет те хайён малтанхи юррисене Юрий Жуков. Вёрентекёсеме те питё пултаруллаччө сав: чавашсен палля композиторёсеме Федор Васильев, Виктор Ходяцев, Тимофей Фандеев...

Муркашсем вара Юрий Нестеровича 1973 султанпа пёлчөсё. Ик сул маларах алла диплом илнёскер, салтака кайса килме те ёлкёрет ку вяхата. Ачасене музыкана вёрентнё хушарах художество пултаруллах коллективёсен ёсене те хастар хутшань, юрассем сырат.

Музыкант пултаруллахне Хисеп грамотисемпе, дипломсемпе палартаем. Вёл ертсе пыракан коллективсем тёрлёрөн фестивяльсемпе смотрсенче лайэх енчен паларассө. 1994, 1998 сулсен-

че Мусавра иртнё Чаваш культурин кунёсёне ытти искуство ёсчөнөсемпе пёрле Юрий Жуков та хутшанчө. Мусавра пурянакан чавашсене хайён юррисемпе савантарчө. 1997 султа Турци сёр-шывёенче пулчө: кунта тёрөк халахёсен фестивяльне хутшанчө. 2009 султа Юрий Жуков композитор Чаваш Республикин Президёнчөн Тав Сыравне тивёсрё.

Юрий Жуков композитор республика шайёнци мён чуль ятлэ-сумлэ конкурссене жури членё пулман-ши? Сав шутран «Кёмёл сася» фестивяльте те, Ираида Вдовина ячёллө юрассен конкурсёне те.

Вёл йёркелесё янэ Муркаши ветерансен хорён концертне тата халах кётсе кан тарать. Каьсал 3-меш программана халах умне каярчөс ветерансем. Республикара та ыр ятпа паларма ёлкөрчөс вёсем. Юлашки вяхатра вёсем хайсен пултаруллахёпе таврари ялсене пурянакансене савантарассө.

Паян та юра хысшан юра сырат вёл. Суралакан кашни сёнё юрриех чуна тытканлат.

Апрелён 17-мешёне Чаваш композиторёсен ассоцицийён членё, Чаваш Республикин культура тава тивёслө ёсчөнө, халах юратан композитор хайён черетлө суралнэ кунне палля турё. Суралнэ кунёсеме унан вёсёмсёр пулчяр. Суралнэ кун ячёлсаламласа, Юрий Нестеровича сирёп сывлэхлэ, телейлө вярём кунсул сунатпяр. Сёнёрен те сёнё юрассем сырсах таряр. Сакна валли вара хавхалану сёл куьсёк тапса тятяр.

Л. ПАВЛОВА.

Спорт

Вайяра – алларан иртнисем

Районти тёп больницан тёп врачён кубокне сёне илессшён 2009 султа пёрремёш амарту пулнэччө. Алларан иртнё арсынсем вольбол выляса амартассине ытахальтен пуьсарса яман.

Тёрлө сальтассене пула нумайяшө пурнаьсран вяхат-сар уйралат, вёсенчен 85 процёчө – тивёслө каныва тухман арсынсем. Чи пёлтерёшлө сальтас – пурнаьс йёркине тёрёс мар тытса пынинче. Кунта эрех-сара ёсө иртёхни (спиртлэ шёвеке тиркеменни те), пирус туртти, тёрёс мар апатланни кёрет. Нумайяшён пурнаьс йёркине хушанусяр тесе палартма та пулат. Хамяран сывлэха хамяран упрамалла.

Сакна анланса ёнтө пирён пуьсарыва районта ырларёс. Командара Муркаш енре пурянакан ё ёслекен арсынсем кан пулмалли – амартыван тёп условийө. Районта сыва пурнаьс йёркине сарма, массалла спорта аталантарма чи малтанах сакя кирлө те. Сакна шута илсе ёнтө амарту ирттерме сулсеренех пуляшакансем те йышлансах пырассө. Каьсал ака амарту ирттерме пуляшакансем чылайан пулчөс: Чаваш Республикин Патшалэх Канашён депутатё Н. Ванеркин, «Моргаушская» МСО (ертүси В. Семенов), «Моргаушский» пасар (ертүси Е. Субботин), Г. Михайлов, И. Никитин («Никита»), П. Терентьев («Заря»), С. Тимофёев («Пуряномалли сурт-йёрпе коммуналла хушалах») тата В. Вязов («Росгосстрах»). «Сывлах» ФСК-ра ёслекенсен пуляшавё те куряллэ пулчө.

Вёсем пекех султан сул амартыва хутшанакан командасем те хушансах пырассө. Ака каьсалхи амартыва сичө команда хутшанчө, Шупашкар хулинич ветерансен команди те выляма камаль турё (конкурса хутшанмасяр).

Иртнё сулсене амарту сёнтерёси Мён Сёнтер ял тарёхёнци команда пулнэ пулсан каьсал кубока Юьскасси тарёхёнци «Сорма» сёне илчө. Икёмёш вёрёсёш вырансенче – Ильич ячөпе хисепленекен хушалахан тата Васильев ИП командисем.

Амартура уйрам вылякансене палартывар: Ю. Петров, А. Суворов, Н. Захаров, А. Медведев. Вёсемпе пёрлех чи активлэ болельщик Н. Тимофёев та парнесёр юлмарё.

Пирён тарёхра Г. Лукин пек, Чуманкасси ял тарёхёнци А. Васильев пек спорта парянна сынсем пулсан сыва пурнаьс йёркине саракансем те ытларах пулассө. Вёсенчен тёлслех илесчө.

В. ДАНИЛОВ,
районти тёп больницан тёп врачё.

Маунтинбайкри ситёнуьсем

Рассейри велоспорт-маунтинбайк амартыван пёрремёш турёне (вал апрелён 6-мешёне Краснодар крайёенче иртнө) Чаваш Республикин пёрлештернё командинче пирён райоти В. Егорова ячёллө спорт шулён икё воспитанникё – Надежда Антонова тата Марина Семенова – амартнэ. Велосипеда ту сине хяпарассипе юниоркасен ёсёмёне вай вишнё Надежда икёмёш выран тухнэ, Марина вара хайён ёсёмёне сёнтерёсё ятне сёне илнө.

Телёр кунне «кросс-кантри» дисциплинара Муркаш хёрёсем иккёшө те «кёмёл» сёне илме пултарнэ.

Апрелён 11-мешёне амартыван икёмёш турёне Н. Антонова сёнтерёсё пулса танэ, М. Семенова чирлесе ёкнө пулсан та 4-меш выран тухма пултарнэ.

Хёрсене тата вёсен тренерне И. Воробьева малашне те аняьсусем сунатпяр.

А. ПЕТРОВ,
спорт шулён завучё.

Амартура паларнэ

Эсир сән үкерчөкре куракан арсын ачасем – тёнче шайёнци бокс енөпе иртнё амартыван сёнтерёсисем: Николай Пегасов (Муркаш), Денис Грачев (Калайкасси) тата Алексей Кудряшов (Юнкэ) (сән үкерчөкре сулахайран сылтёмалла Олег Сютруков теренерпа пёрле). Апрельён 3-8-мешёсёне Кстово хулинич «Лукойл Нижегороднефтеоргсинтез» парнисене сёне илессшён иртнё амартыва Казахстанран, Армениярен, Белоруссиярен, Узбекистанран тата ытти чылай сёр-шывири спортсменсем пурё 300 ытла хутшаннэ. Муркашсен командинче маларах асаннэ яшсёмсёр пуьне тата таватя спортменсем пулнэ: Николай Багдасарян (вал виьсёмёш выран йышанма пултарнэ), Станислав Кожевников, Алексей Корчагин тата Михаил Николаев та япэх мар керешнө.

Самыв май амарту сёнтерёси Алексей Кудряшов боксра пёрремёш утамсем кан тавать-ха. Вёл каьсалхи вёренуь сулёнче Юнкэпуьсёне усалнэ секция суреме тытаннэ. С. Черкашин тренер патёне аьсталах туптаканскер малашне те сёнтерёсем тавасса шанать.

Н. НИКОЛАЕВА сән үкерчөкё.

Газ не терпит «самодеятельности»

Самое дорогое, что есть у человека – это его жизнь. Не нужно забывать об этом ни на секунду, особенно при пользовании газом. Это благо цивилизации не терпит самодеятельности и безответственного отношения к себе.

Как показывает практика, люди зачастую не думают о безопасности при пользовании газовыми приборами, относятся к этому вопросу легкомысленно. Надежда, как всегда, на авось: что с нами такое не случится, нас это не коснется. Собственники жилья стараются купить газовое оборудование подешевле, чем в специализированных магазинах, невведомо у кого, причем это же оборудование самостоятельно подключают к газовой сети, имея всего лишь представление о том, как нужно проводить работу. В итоге получается так: неправильно соединил шланг, или не были соблюдены правила безопасности, а хуже всего, купленное подешевле оборудование может оказаться непригодным для пользования. Такая самодеятельность добром не кончается. Этим должны заниматься не жильцы, а соответствующие службы.

ОАО «Чувашьгаз» информирует, что в последнее время участились случаи установок приборов учёта газа не установленными лицами, которые представляются работниками специализированных организаций и предлагают приобрести у них счётчики газа. Зачастую такие люди не имеют специального образования и не ознакомлены с правилами

безопасной эксплуатации газового оборудования, что может привести к неправильной установке оборудования и утечке газа. **Помните! Сотрудник газового хозяйства при себе имеет служебное удостоверение, которое должен предъявить по требованию абонента перед началом работы**, а по окончании сторонам необходимо подписать акт приемки выполненных работ, акт ввода в эксплуатацию прибора учёта газа. После этого абоненту выдается квитанция (чек) об оплате.

Уважаемые абоненты! С подробностями о процедуре оформления заявления, установке счётчиков газа и других видах услуг можно ознакомиться в районных подразделениях ОАО «Чувашьгаз» и на официальном сайте www.chsetgaz.ru в разделе «Информация для населения», а также в подразделениях ООО «Газпром межрегионгаз Чебоксары». Номера телефонов указаны в договорах на техническое обслуживание газового оборудования и на поставку газа, в Ваших абонентских книжках и в извещениях-квитанциях об оплате за потреблённый газ.

Если вы столкнулись с необходимостью производства любых работ в газовой сфере, обращайтесь в специализированные организации и помните, что наша жизнь зависит только от нас.

ОАО «Чувашьгаз». Лицензия Ростехнадзора от 11.06.2010 № ВП-00-011658 (ЖКС).

Тав таватпär

Сурлатри ялёнче пурәннэ Алексей Валериевич Семенова юлашки сұла әсатма пуләннәншән, пирән хуйхәна пөрле пайланшән тавансене, пускилсене, ял-йыша, тус-юл-ташесене, районти тәп больницәра, «Торговый центр» обществәра, Муркаш райовенчә ёслекенсене тав сәмахә калатпär.

Семеновсен семейи.

ПЛАСТИКОВЫЕ ОКНА от производителя. Замер. Доставка бесплатно. Низкие цены. Тел.: 8-987-576-65-62. 1-10.

Заключение публичных слушаний по проекту муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка»

12 апреля 2012 года в администрации Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики прошли публичные слушания по проекту муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка».

Приняты следующие рекомендации участников публичных слушаний:

1. Одобрить проект муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка».

Председательствующий - глава Юнгинского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики В.В. ФОМИН.

Формируем декларацию по розничной продаже алкогольной продукции, возможно взаимовыгодное сотрудничество. Тел.: 8-919-679-72-71. 2-2.

ИЗВЕЩЕНИЕ О СОГЛАСОВАНИИ ПРОЕКТА МЕЖЕЖИЯ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА. Настоящим извещением уведомляем участников долевого строительства на земельный участок с кадастровым номером 21:17:02501:1, о месте и порядке ознакомления с проектом межевания земельного участка, образованного в счет земельной доли. Предметом согласования являются размер и местоположение границ выделяемого земельного участка.

Заказчиком проекта межевания является: Андреева Елена Анатольевна, адрес: Чувашская Республика, Моргаушский район, Кадикасисское сельское поселение, д. Кадикассы, ул. Пушкина, д. 27.

Проект межевания земельных участков подготовлен кадастровым инженером Николаевым А.В., номер квалификационного аттестата 21-11-68. Почтовый адрес и адрес электронной почты, по которым осуществляется связь с кадастровым инженером: 429530, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5, тел.: 63-44-39. E-mail: arshin21@yandex.ru

Кадастровый номер исходного земельного участка 21:17:02501:1. Адрес местоположения: Чувашская Республика, Моргаушский район, территория землепользования КДП «Гигант», земельный участок расположен в центральной части кадастрового квартала 21:17:02501.

С проектом межевания земельных участков можно ознакомиться по адресу: 429530, Россия, Чувашская Республика, Моргаушский район, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5. Обоснованные возражения после ознакомления с проектом межевания относительно размера и местоположения границ земельных участков принимаются в течение 30 дней со дня опубликования данного извещения по адресу: 429530, Чувашская Республика, с. Моргауши, ул. Ленина, д. 41/5.

Постановление главы администрации Ильянского сельского поселения №18 от 11 апреля 2012 года

О проведении публичных слушаний по проекту муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка»

В соответствии со ст.28 Закона Российской Федерации от 06.10.2003 года №131-ФЗ «Об общих принципах местного самоуправления в Российской Федерации», ст.14 Устава Ильянского сельского поселения Моргаушского района ЧР постановляю:

1. Провести публичные слушания по проекту муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка» 18 мая 2012 г. в 10 часов 00 минут в здании администрации Ильянского сельского поселения по адресу: ЧР, Моргаушский район, д.Тренькино, ул. Новая, д.5.
2. Настоящее постановление подлежит официальному опубликованию в районной газете «Знамя победы».

Глава Ильянского сельского поселения Ю.В. ПЕРЦЕВ.

Проект муниципального правового акта

«Об изменении разрешенного использования земельного участка»

Руководствуясь п.10 ст.3 Федерального закона от 25 октября 2001 года №137-ФЗ «О введении в действие Земельного Кодекса Российской Федерации», с учетом результатов публичных слушаний постановляю:

Изменить разрешенное использование земельных участков из категории «земли населенных пунктов»:

- с кадастровым номером 21:17:020201:91 площадью 694 кв.м., местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Ильянское сельское поселение, с.Ильинка, участок 11 с «для ведения огородничества» на «для ведения личного подсобного хозяйства».

С предложениями по проекту муниципального правового акта «Об изменении разрешенного использования земельного участка» обращаться в администрацию Ильянского сельского поселения Моргаушского района Чувашской Республики с 8-00 до 17-00 часов, кроме выходных дней. Последний день приема предложений 18 мая 2012 года до 9-00 часов.

Администрация Моргаушского района сообщает о наличии свободного земельного участка, распределяемого на праве аренды из категории «земли сельскохозяйственного назначения» с кадастровым номером 21:17:050201:112, местоположение: Чувашская Республика, Моргаушский район, Большеусундирское сельское поселение, земельный участок расположен в юго-западной части кадастрового квартала 21:17:050201, для ведения сельскохозяйственного производства, площадью 32325 кв.м.

Заявки принимаются в течение месяца с даты опубликования объявления по адресу: 429530, село Моргауши, улица Мира, дом 6 (здание администрации), кабинеты № 312 и 317, с 8-00 час. до 17-00 час. ежедневно, кроме выходных дней. Телефон для справок: 62-2-66.

Мебель на заказ: диваны, кровати, шкафы, кухонные гарнитуры, стенки, прихожие, детская мебель. Кредит, рассрочка. Адрес: с. Моргауши, «Салон мебели» (напротив магазина «Визит»). Тел.: 8-900-330-72-60, 8-927-847-50-77. 10-10.

Продаем: доски 25-50 мм (обрезные, необрезные), брус любого сечения, жерди, подтоварник. Изготовим на заказ: срубы, беседки любого размера. Цена договорная, доставка по району бесплатно. Тел.: 8-927-667-28-32, 8-919-679-18-11. 5-10.

Магазин «ОТДЕЛОЧНИК» продает: Цемент – 190 руб. Утеплитель «РОКАЛИТ» 8,64 кв.м. – 580 руб. 9-10. Доставка. Тел.: 8-903-322-59-69.

ОКНА салон продаж
пластиковые, алюминиевые входные и межкомнатные двери

Москитная сетка в подарок
Монтаж по ГОСТу
Гарантия 10 лет
Рассрочка

Успей купить окна и двери по выгодным ценам!
Тел.: (8352)44-57-51, 8-919-663-09-55

На основании решения Совета директоров ЗАО «Моргаушский кирпичный завод» от 05.04.2012 г., в здании администрации ЗАО «Моргаушский кирпичный завод» по адресу: с. Моргауши, ул. Восточная, д. № 01, Моргаушского района, 10 мая 2012 года в 10.00 час. будет проводиться годовое общее собрание акционеров ЗАО «Моргаушский кирпичный завод» по итогам работы общества за 2011 год.

Повестка дня:

1. Определение порядка ведения годового общего собрания акционеров;
2. Избрание членов счетной комиссии;
3. Утверждение годового отчета, годовой бухгалтерской отчетности, в том числе отчетов о прибылях и убытках (счетов прибылей и убытков), а также распределение прибыли, в том числе выплата (объявление) дивидендов, и убытков общества по результатам финансового года;
4. Избрание совета директоров общества;
5. Избрание ревизионной комиссии общества;
6. Утверждение аудитора общества.

Регистрация акционеров и их уполномоченных представителей будет производиться с 09-00 часов 10 мая 2012 года. При себе иметь паспорт или документы, удостоверяющие личность.
Телефон для справок: 62-1-77 или 62-3-47.

Только до 31 мая 2012 года в аптечном пункте Моргаушского райпо скидка 3% от суммы покупки. Адрес: здание Дома быта, с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 4.

Прогноз погоды

среда 18 апреля	четверг 19 апреля	пятница 20 апреля
Местное время	04:00 10:00 16:00 22:00	04:00 10:00 16:00 22:00
Облачность %	☁ ☁ ☁ ☁	☁ ☁ ☁ ☁
Осадки мм	☁ ☁ ☁ ☁	☁ ☁ ☁ ☁
Температура °С	+11 +10 +13 +11	+10 +9 +11 +8
Давление мм	742 742 741 741	741 743 745 747
Влажность %	91 100 80 87	93 99 74 75
Ветер м/сек	3 1 2 2	3 4 3 3
Солнце	ю-з ю-з ю ю	ю-з с с-в ю-в в в
Солнце восход / заход	05:37 20:06	05:35 20:08
Луна восход / заход	04:22 17:14	04:37 18:25
фаза	☾ ☾ ☾ ☾	☾ ☾ ☾ ☾

Муркаш райончнч «Сентеру Ялаве» хаґат
УЧРЕДИТЕЛЬСЕМ: Чаваш Республицнн Куйтура, национальносен ёґсен, информация политикнн тата архив ёґсен министрствнн.
ЧР Куйтура, национальносен ёґсен, информация политикнн тата архив ёґсен министрствнн «Муркаш райончнч «Сентеру Ялаве» хаґат редакция» автономнн учрежденинн.

Тәп редактор А.И. ТИХОНОВ.
Адрес: 429530, Чаваш Республицнн, Муркаш ялә, Мир ураме, 9А сурт.
ТЕЛЕФОНСЕМ: тәп редактор - 62-1-36, яваплә секретарь - 62-2-82, бухгалтернн - 62-1-35, пайсем: общество пурнаґ пайё - 62-2-82, экономика тата социаллә пурнаґ пайё - 62-1-38.
Факс: 62-1-36; E-mail: morpress@cbx.ru, redaction@cbx.ru

ґыһән, информация технологиялнн тата массаллә коммуниакнн сфернн пәхса тәракан Федераллә службән Чаваш Республицнн – Чаваш Енле ёслекен управленийё 2009 сұлхи раштавән 7-мешәнче ПИ ТУ 21-00073 № регистрацннелнн.

Пелтерусем. Объявления

Требуются строители в г. Москва. Вахта, без посредника. Имеется общежитие (все удобства), трехразовое бесплатное питание. Зарплата достойная. Тел.: 8-960-309-30-10.

19 и 20 апреля с 9-00 ч. Медицинский центр г. Чебоксары проводит медицинский осмотр состояния здоровья человека при помощи передовой компьютерной экспресс-диагностики в Моргаушском ФСК «Сывлэх». С вами работает высококвалифицированный врач Самакова Надежда Ивановна. Запись по тел.: 8-906-385-28-09. Оплата 450 руб. Лицензия Д 231533 Рег. № 74 от 06.06.2003 г. 8-906-385-83-77.

Требуется водитель на КамАЗ с категорией Е. Тел.: 38-51-75, 8-927-66-85-175. 1-5.

Пёрре пәруланә ёне сутатәп. Тел.: 8-937-376-16-54.

Магазин «Сельхоззапчасти» реализует: запасные части к тракторам и сельхозагрегатам. Адрес: д. Юнгапоси. Тел.: 8-937-372-02-15, 8-927-859-69-93. 5-16.

Ёне сутатпär. Хорнуй ялөнчнн Алевтина Пименовна Борисоваран ййтса пёлмелле. Тел.: 8-927-849-47-32.

Анкарти утти сутатәп. Платкаси ялә. Тел.: 8-905-197-51-74.

Требуются в с. Моргауши шиномонтажник, автомойщики (муж., жен., можно без опыта работы). Предоставляется общежитие. Зарплата достойная. Тел.: 8-927-844-78-33. 1-2.

Москакаси ял тәрәхәнчнн Ситуккаси ялёнчә сәр участоккә суртпа пёрле сутатәп. Тел.: 8-937-952-80-30.

Хура-шурә тәслә чупнә тынашки сутатәп. Тел.: 8-906-133-01-80.

Сдается киоск в аренду возле ресторана в Моргаушах. Тел.: 8(8352)51-52-51 (Чебоксары). 2-2.

Предприятие возьмет в аренду на длительный срок помещение под швейный цех от 50-100 кв.м. в районном центре. Тел.: 8-927-999-82-92. 2-2.

ОАО племзаводу «Большемурашинский» Нижегородской области требуются строительные бригады на срок от одного до четырех месяцев, а также пастухи. Оплата договорная. Звонить по тел.: 8-831-67-5-73-86, сот. 8-910-899-52-50. 2-2.

Ёнесем, вәкär, тына, пәрусем, сурәхсем туятпәр. Тел.: 8-987-665-02-13. 1-2.

Продаю трактор МТЗ-80 1986 г. в., косилку роторную 2011 г., пресс рулонный ПФ-145 и трактор Т-16, горох, солому, семенной картофель. Тел.: 8-952021-75-90, 8-927-847-20-55.

Открылся магазин «Секонд-хенд» (комиссионка) вещи от 30 руб. Адрес: с. Моргауши, ул. 50 лет Октября, д. 25 (территория агропромснаба). График работы с 8 до 17 часов, воскресенье выходной. Тел.: 8-919-653-15-95.

Мән Сентәр ял тәрәхәнчнн Токшик ялёнчә 35 сотка сәр лаптәкә сутатәп. Тел.: 8-960-306-41-21.

Продаётся земельный участок 40 соток под строительство, огорожен, молодой сад, летний домик. Адрес: д. Шептаки, ул. Новая. Тел.: 8-965-68-65-399.

Куплю пчелосемьи. Тел.: 8-927-666-52-31.

Районти 37-мәш номерлә пушар чаґеңе Муркаш енри надзор ёґә-хәлән уйрәмә пушар хуралән инсекторнчә чылай ёґленнә
Валерий Иванович ЯНДУШКИН
вәхәтсәр вилсе кайнә пирки тавансеме пёрле тарәннән хурланнн ґинчен пёлтерессә.

Ярославка ял тәрәхәнчнн Нискаси ялёнчә пурәнкан Васильевсемпе Изовосен семейисем сывәх таваннә
Валерий Иванович ЯНДУШКИН
вәхәтсәр вилсе кайнә пирки унән семейипе пёрле тарәннән хурланнн ґинчен пёлтерессә.

Муркашри «Торговый центр» ООО коллективнн кунта сугуґара ёґлекенсен З.Н. Семенован йвәлнн, Н.В. Семенован пиччәшә
Алексей Валериевич СЕМЕНОВ
вәхәтсәр вилсе кайнә пирки вёсен семейисемпе тата сывәх ґыннисемпе, тавансеме пёрле чёеререн хурланса пёлтерет.

Муркаш райпо коллективнн Суту-илу центрннчә сугуґа пулса ёґлекен З.Н. Семенован йвәлнн
Алексей Валериевич СЕМЕНОВ
вәхәтсәр вилсе кайнә пирки унән тавансеме тата сывәх ґыннисемпе пёрле чёеререн хурланнн ґинчен пёлтерет.

Каләпәш 1,0 пичет листнн.
Ал сырәвёсене ренцилемеґсә, каялла тавәрса памассә, 2 страницаран пысәраххисене йышәнмәсә.
Реклампа пёлтерусен чәнләхәшән вёсен паракансем, яваплә.
Издани индексе: 54822.
Хаґат чавашла юн тата шәмакт кунсерен тутать.
Номер дежурнәй Волкова А.И.
Пичете панә 17.04.2012 ґ.
Пичете памалли вәхәт: графикпа – 17 сех. 20 мин, чәнникпе – 17 сех. 20 мин.
Заказ Тираж 4633.